

II

(Rättsakter vilkas publicering inte är obligatorisk)

EUROPEISKA EKONOMISKA SAMARBETSOMRÅDET

EFTAS ÖVERVAKNINGSMYNDIGHET

BESLUT AV EFTAS ÖVERVAKNINGSMYNDIGHET

nr 262/02/KOL

av den 18 december 2002

om ändring för trettiofemte gången av procedurreglerna och de materiella reglerna inom området för statligt stöd genom införande av nya riktlinjer avseende analysmetodik för statligt stöd i samband med så kallade stranded costs

EFTAS ÖVERVAKNINGSMYNDIGHET HAR FATTAT FÖLJANDE BESLUT

med beaktande av avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet ⁽¹⁾, särskilt artiklarna 61–63 i detta,

med beaktande av avtalet mellan Eftastaterna om upprättande av en övervakningsmyndighet och en domstol ⁽²⁾, särskilt artikel 24 i detta och artikel 1 i protokoll 3 till detta, och av följande skäl:

Enligt artikel 24 i övervakningsavtalet skall Eftas övervakningsmyndighet förverkliga bestämmelserna om statsstöd i EES-avtalet.

Enligt artikel 5.2 b i övervakningsavtalet skall Eftas övervakningsmyndighet utfärda meddelanden eller riktlinjer i frågor som behandlas i EES-avtalet, om det avtalet eller övervakningsavtalet uttryckligen föreskriver det eller om Eftas övervakningsmyndighet anser det nödvändigt.

Eftas övervakningsmyndighet erinrar om procedurreglerna och de materiella reglerna inom området för statligt stöd ⁽³⁾ som antogs av Eftas övervakningsmyndighet den 19 januari 1994 ⁽⁴⁾.

Den 26 juli 2001 antog Europeiska kommissionen ett meddelande om den analysmetodik som kommissionen kommer att använda för att bedöma statligt stöd i samband med så kallade stranded costs (kostnader som det inte går att få täckning för i en konkurrensutsatt marknad) inom elsektorn ⁽⁵⁾.

Meddelandet är också av betydelse för Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

En enhetlig tillämpning av bestämmelserna om statligt stöd i EES-avtalet måste garanteras i Europeiska ekonomiska samarbetsområdet.

Enligt punkt II, under rubriken "Allmänt", i slutet av bilaga XV till EES-avtalet, skall Eftas övervakningsmyndighet efter samråd med Europeiska kommissionen anta rättsakter som motsvarar dem som antagits av kommissionen för att upprätthålla lika konkurrensvillkor.

⁽¹⁾ Nedan kallat EES-avtalet.

⁽²⁾ Nedan kallat övervakningsavtalet.

⁽³⁾ Nedan kallade riktlinjerna för statligt stöd.

⁽⁴⁾ Offentliggjordes först i EGT L 231, 3.9.1994 och EES-supplementet nr 32.

⁽⁵⁾ Meddelandet finns på kommissionens webbplats:

http://europa.eu.int/comm/competition/state_aid/legislation/stranded_costs/sv.pdf

Eftas övervakningsmyndighet har samrått med Europeiska kommissionen.

Eftas övervakningsmyndighet erinrar om att den samrått med Eftastaterna vid ett multilateralt möte i frågan den 19 oktober 2001.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

1. Riktlinjerna för statligt stöd skall ändras genom att ett nytt kapitel läggs till som kapitel 21 "Analysmetodik för statligt stöd i samband med så kallade stranded costs (kostnader som det inte går att få täckning för i en konkurrensutsatt marknad)". Kapitlet återges i bilaga I till detta beslut.
2. Eftastaterna skall underrättas om detta beslut genom en kopia av beslutet inklusive bilaga I. Eftastaterna skall anmodas att inom en månad meddela att de godtar förslaget till lämpliga åtgärder i bilaga I (rapporteringskrav enligt punkt 21.4.5 c) inom 20 arbetsdagar från den dag då skrivelsen delges dem.
3. Europeiska kommissionen skall underrättas om detta beslut genom en kopia av beslutet inklusive bilaga I i enlighet med punkt d i protokoll 27 till EES-avtalet.
4. Beslutet, inklusive bilaga I, skall offentliggöras i EES-delen i och EES-supplementet till *Europeiska unionens officiella tidning* efter det att Eftastaterna meddelat sitt godkännande av åtgärderna.
5. Detta beslut är giltigt på engelska.

Utfärdat i Bryssel den 18 december 2002.

På Eftas övervakningsmyndighets vägnar

Einar M. BULL
Ordförande

Hannes HAFSTEIN
Ledamot av kollegiet

BILAGA

"21. ANALYSMETODIK FÖR STATLIGT STÖD I SAMBAND MED SÅ KALLADE STRANDED COSTS (KOSTNADER SOM DET INTE GÅR ATT FÅ TÄCKNING FÖR I EN KONKURRENSUTSATT MARKNAD)

21.1 INLEDNING

- 1) I Europaparlamentets och rådets direktiv 96/92/EG av den 19 december 1996 om gemensamma regler för den inre marknaden för el ⁽¹⁾ (nedan kallat direktivet eller direktiv 96/92/EG) fastställs principerna för liberalisering av den europeiska elsektorn.
- 2) Direktivet införlivades med EES-avtalet genom Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 168/1999 ⁽²⁾.
- 3) Den gradvisa övergången från en situation där konkurrensen i stor utsträckning var begränsad, till en situation med verklig konkurrens på EES-nivå bör ske på godtagbara ekonomiska villkor, med beaktande av elkraftindustrins särdrag. Detta hänsyn kom redan i stor utsträckning till uttryck i själva direktivtexten.
- 4) För att kunna hantera vissa mycket specifika situationer har Eftastaterna med hänvisning till artikel 24 i direktivet givits möjlighet att under en övergångsperiod skjuta upp tillämpningen av vissa bestämmelser i direktivet. Statliga stödordningar som syftar till att ge elföretagen möjlighet att på rimliga villkor anpassa sig till den nya konkurrenssituationen omfattas inte av tillämpningsområdet för undantagen enligt artikel 24.
- 5) Syftet med riktlinjerna är att mot bakgrund av direktiv 96/92/EG precisera det sätt på vilket Eftas övervakningsmyndighet avser att tillämpa EES-avtalets regler vad gäller sådana statliga stöd. Riktlinjerna påverkar inte de regler för statligt stöd som grundas på andra rambestämmelser, riktlinjer och tillkännagivanden. Eftas övervakningsmyndighet kommer att fortsätta att godkänna regionalstöd och stöd till skydd för miljön i enlighet med de gällande riktlinjerna. På motsvarande sätt kommer stöd, som inte skulle kunna godkännas enligt artikel 61 i EES-avtalet, vid behov att undersökas mot bakgrund av artikel 59.2 i EES-avtalet.

21.2 ÖVERGÅNGSORDNINGAR OCH STATLIGT STÖD

- 1) I artikel 24 i direktiv 96/92/EG i dess lydelse enligt artikel 1. i i Gemensamma EES-kommitténs beslut 168/1999 av den 26 november 1999 anges att övergångsåtgärder som innebär ett tillfälligt undantag från direktivet får beviljas av övervakningsmyndigheten ⁽³⁾:

'De Eftastater, i vilka driftåtaganden eller driftgarantier som har getts före ikraftträdandet av Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 168/1999 av den 26 november 1999 inte kan uppfyllas till följd av bestämmelserna i det beslutet, kan ansöka om en övergångsordning i enlighet med artikel 24.1 och 24.2. Ansökningar om en övergångsordning skall ges in till Eftas övervakningsmyndighet inom sex månader efter det att Gemensamma EES-kommitténs beslut nr 168/1999 av den 26 november 1999 träder i kraft.'

- 2) Med hänsyn till det nuvarande läget i debatten, anser övervakningsmyndigheten att de beslut som den fattar med tillämpning av artikel 24 bara kan medge en övergångsordning om övervakningsmyndigheten i förväg har konstaterat att de åtgärder som Eftastaterna anmält inom ramen för denna artikel är oförenliga med bestämmelserna i kapitel IV, V, VI och VII i direktivet. Enligt artikel 24 får endast övervakningsmyndigheten bevilja undantag från bestämmelserna i dessa kapitel i direktivet.
- 3) Ett avgiftssystem som förvaltas av en fond som har införts av en Eftastat för att kompensera kostnader för driftåtaganden eller driftgarantier som inte skulle kunna uppfyllas till följd av tillämpningen av beslut nr 168/1999 utgör inte en åtgärd som kan omfattas av ett beslut som fattas av övervakningsmyndigheten om beviljande av en övergångsordning med tillämpning av artikel 24 i direktiv 96/92/EG. För en sådan åtgärd krävs det inte något undantag från de berörda kapitlen i direktivet. En sådan åtgärd skulle däremot kunna utgöra statligt stöd enligt artikel 61 i EES-avtalet och protokoll 3 till övervakningsavtalet.

⁽¹⁾ EGT L 27, 30.1.1997, s. 20.

⁽²⁾ EGT L 61, 1.3.2001, s. 23, rättelse i EGT L 11, 1.3.2001, s. 221.

⁽³⁾ I artikel 3 i beslut nr 168/1999 anges följande: 'Detta beslut träder i kraft den 27 november 1999 under förutsättning att alla anmälningar enligt artikel 103.1 i avtalet har gjorts till Gemensamma EES-kommittén.'

- 4) Syftet med dessa riktlinjer är att ange hur övervakningsmyndigheten avser att tillämpa EES-avtalets regler för statligt stöd vad gäller de stödåtgärder som syftar till att kompensera driftåtaganden och driftgarantier som inte längre kan uppfyllas till följd av bestämmelserna i beslut nr 168/1999. Det berör inte de ersättningar som inte kan anses utgöra statligt stöd i den betydelse som avses i artikel 61.1 i EES-avtalet.

21.3 DEFINITIONEN AV STÖDBERÄTTIGANDE 'STRANDED COSTS'

- 1) Sådana driftåtaganden eller driftgarantier betecknas vanligen 'stranded costs'. Driftåtagandena eller driftgarantierna kan i praktiken vara utformade på olika sätt: långfristiga inköpskontrakt, investeringar som genomförs med en indirekt eller direkt avsättningsgaranti, investeringar utanför det normala verksamhetsområdet, osv. För att betraktas som stödberättigande 'stranded costs', som kan godtas av övervakningsmyndigheten, skall dessa åtaganden och garantier uppfylla följande kriterier:
- a) De 'driftåtaganden eller driftgarantier' som kan medföra 'stranded costs' skall kunna hänföras till tiden före den 27 november 1999, som är dagen för ikraftträdandet av beslut nr 168/1999.
 - b) Existensen av och giltigheten av dessa åtaganden eller garantier kommer att fastställas med beaktande av de föreskrifter eller kontraktensliga bestämmelser som de är en följd av samt den regelmässiga ram som de ingick i när de lämnades.
 - c) Det skall finnas en risk för att dessa driftåtaganden eller driftgarantier inte kan uppfyllas till följd av bestämmelserna i direktiv 96/92/EG. För att utgöra en 'stranded cost' bör följaktligen ett åtagande eller en garanti bli oekonomisk på grund av effekterna av direktivet och på ett påtagligt sätt påverka det berörda företags konkurrenskraft. Detta bör bland annat leda till att det berörda företaget måste företa vissa bokföringstransaktioner (t.ex. reserveringar) som syftar till att avspegla de förutsägbara konsekvenserna av dessa garantier eller åtaganden.

Särskilt när åtagandena eller garantierna, i avsaknad av stöd eller övergångsåtgärder har bedömts kunna hota de berörda företagens överlevnad, anses dessa åtaganden eller garantier uppfylla villkoren i föregående stycke.

De konsekvenser som dessa åtaganden eller garantier bedömts ha på de berörda företagens konkurrens- eller överlevnadsförmåga kommer att utvärderas på företagskoncernnivå. För att dessa åtaganden eller garantier skall anses utgöra 'stranded costs' krävs det att ett samband mellan orsak och verkan kan fastställas mellan ikraftträdandet av beslut 168/1999 och företagets svårigheter att uppfylla dessa åtaganden eller garantier eller se till att de infrias. För att fastställa detta orsakssamband kommer övervakningsmyndigheten bland annat att beakta prissänkningarna på el eller de berörda företagens förlust av marknadsandelar. De åtaganden eller garantier som oberoende av beslutets ikraftträdande inte skulle ha infriats utgör inte 'stranded costs'.

- d) Dessa åtaganden eller garantier skall vara oåterkalleliga. Om ett företag skulle ha möjlighet att mot ersättning återkalla eller ändra sådana åtaganden eller garantier, skall detta beaktas vid beräkningen av stödberättigande 'stranded costs'.
- e) Åtaganden eller garantier mellan företag inom samma koncern får i princip inte utgöra 'stranded costs'.
- f) 'Stranded costs' är ekonomiska kostnader som skall motsvaras av de faktiska belopp som har investerats eller betalats ut eller som kommer att betalas ut enligt de åtaganden eller garantier som de är ett resultat av: schablonuppskattningar kan således i princip inte godtas, utom i fall där det kan bevisas att de motsvarar en ekonomisk realitet.
- g) 'Stranded costs' skall utgöras av nettokostnader med avdrag för eventuella intäkter, överskott eller realisationsvinster som hänger samman med de åtaganden eller garantier som de är ett resultat av.
- h) 'Stranded costs' skall beräknas netto efter avdrag för allt stöd som redan betalats ut eller som planeras för de tillgångar de avser. I synnerhet när ett driftsåtagande eller en driftsgaranti motsvarar en investering för vilken statligt stöd beviljats, skall värdet av detta stöd frånräknas de 'stranded costs' som uppkommit till följd av detta åtagande eller denna garanti.

- i) Om 'stranded costs' är resultatet av åtaganden eller garantier som är svåra att uppfylla på grund av beslut 168/1999, bör vid beräkningen av de stödberättigande 'stranded costs' hänsyn tas till den faktiska utvecklingen av konjunktur- och konkurrenssituationen på de nationella elmarknaderna och elmarknaden inom gemenskapen. I synnerhet när åtagandena eller garantierna med anledning av den beräknade nedgången i priserna på el kan tänkas utgöra 'stranded costs', bör beräkningen av dessa 'stranded costs' baseras på den faktiska utvecklingen av elpriserna.
- j) De kostnader som har avskrivits före införlivandet av beslut 168/1999 i den nationella lagstiftningen kan inte behandlas som 'stranded costs'. Dock kan reserveringar eller nedsättningar av tillgångars värde som gjorts uttryckligen i de berörda företagens balansräkningar av hänsyn till de förväntade konsekvenserna av beslutet, betraktas som 'stranded costs'.
- k) Stödberättigande 'stranded costs' får inte överstiga den miniminivå som är nödvändig för att de berörda företagen skall kunna fortsätta att uppfylla de åtaganden eller garantier som ifrågasatts till följd av beslut 168/1999 ⁽¹⁾ eller se till att de uppfylls. 'Stranded costs' bör således beräknas med hänsyn till den mest ekonomiska lösningen (i avsaknad av stöd) från de berörda företagens synpunkt. Detta kan, i de fall detta inte strider mot själva principerna i dessa åtaganden eller garantier, bland annat ske genom att de åtaganden eller garantier som skapar 'stranded costs' avslutas eller genom att hela eller delar av de tillgångar som ger upphov till 'stranded costs' avyttras.
- l) De kostnader som vissa företag kan komma att åsamkas efter utgången av den tidshorisont som anges i artikel 26 i direktivet (26 november 2006) kan i princip inte betraktas som 'stranded costs' i den mening som avses i denna metodik ⁽²⁾. Om det skulle visa sig nödvändigt kan övervakningsmyndigheten ändå i god tid komma att ta hänsyn till dessa åtaganden och garantier och, i förekommande fall, välja att betrakta dem som berättigade 'stranded costs' som ett led i nästa steg av liberaliseringen av den gemensamma marknaden för el.
- m) För de Eftastater som öppnar sin marknad för konkurrens snabbare än vad som krävs enligt beslut nr 168/1999 kan övervakningsmyndigheten komma att som 'stranded costs' i enlighet med denna metodik medräkna de kostnader som vissa företag kan komma att åsamkas efter utgången av den tid som anges i artikel 26 i direktivet, förutsatt att dessa kostnader uppkommer till följd av åtaganden och garantier som uppfyller kriterierna i punkt 21.3 a–l, samt att dessa kostnader begränsas till en tidsperiod som sträcker sig högst fram till och med den 31 december 2010.

21.4 'STRANDED COSTS' OCH STATLIGT STÖD

- 1) Den allmänna princip som fastslås i artikel 61.1 i EES-avtalet är att det inte är tillåtet att ge statligt stöd. Ändå föreskrivs i artikel 61.2 och 61.3 vissa möjligheter att göra undantag från denna allmänna regel. Dessutom gäller enligt artikel 59.2 i EES-avtalet att företag som anförtrots att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse eller som har karaktären av fiskala monopol skall vara underställda reglerna i EES-avtalet, särskilt konkurrensreglerna i den mån tillämpningen av dessa regler inte rättsligt eller i praktiken hindrar att de särskilda uppgifter som tilldelas dem fullgörs. Under alla omständigheter får utvecklingen av handeln inte påverkas i en omfattning som strider mot avtalsparternas intressen.
- 2) De statliga stöd som motsvarar de ovan definierade stödberättigande 'stranded costs' i dessa riktlinjer syftar till att underlätta övergången för elföretagen till en konkurrensutsatt elmarknad. Övervakningsmyndigheten kan ställa sig positiv till dessa stöd i den mån snedvridningen av konkurrensen uppvägs av stödets bidrag till att förverkliga ett gemenskapsmål som inte skulle kunna uppnås av marknadskrafterna. Den snedvridning av konkurrensen som uppstår till följd av stöd som betalas ut för att underlätta övergången för elföretagen från en mer eller mindre stängd marknad till en delvis avreglerad marknad strider i själva verket inte nödvändigtvis mot det gemensamma intresset när den är begränsad i tiden, och i fråga om dess effekter, eftersom avregleringen av elmarknaden ligger i EES-marknadens allmänna intresse och kompletterar genomförandet av den inre marknaden. Övervakningsmyndigheten anser vidare att de stöd som betalas ut för att täcka 'stranded costs' gör det möjligt för elföretagen att minska de risker som är förenade med deras åtaganden eller tidigare investeringar, och kan därigenom uppmuntra dessa företag att bibehålla sin långsiktiga investeringsnivå. Slutligen skulle det i avsaknad av kompensation för 'stranded costs' finnas en ökad risk för att de berörda företagen skulle låta sina 'inlästa' kunder bära hela kostnaden för deras åtaganden och garantier av icke ekonomisk natur.

⁽¹⁾ När det gäller ett långfristigt köp- eller försäljningskontrakt beräknas således 'stranded costs' med hjälp av en jämförelse med de villkor enligt vilka företaget på en avreglerad marknad, allt annat lika, skulle ha kunnat sälja eller köpa den ifrågasatt nyttigheten.

⁽²⁾ Med hänsyn till att de investeringar som inte kan tjänas in eller inte är ekonomiskt bärkraftiga till följd av avregleringen av den inre marknaden för elektricitet kan utgöra 'stranded costs' i den mening som avses i denna analysmetodik, också när investeringarnas livslängd i princip bör sträcka sig längre än år 2006. Åtaganden eller garantier som ovillkorligen måste uppfyllas även efter den 26 november 2006 för att inte miljöskyddet, personers säkerhet, de anställdas sociala skydd och elnätets säkerhet skall utsättas för allvarliga risker kan för övrigt, förutsatt att detta motiveras på lämpligt sätt, utgöra stödberättigande 'stranded costs' enligt denna analysmetodik.

- 3) För övrigt kan stödet för att kompensera elsektorns 'stranded costs' rättfärdigas ytterligare jämfört med andra avreglerade sektorer genom det faktum att elmarknadens avreglering varken åtföljs av en snabbare teknisk utveckling eller av en ökad efterfrågan och med hänsyn till att det är föga troligt av hänsyn till miljöskyddet, en trygg energiförsörjning och EES-områdets ekonomiska utveckling att man väntar på att företagen skall befinna sig i svårigheter för att planera statliga ingripanden till deras förmån.
- 4) I detta sammanhang anser övervakningsmyndigheten att stöd som avser att kompensera för 'stranded costs' i princip kan omfattas av undantaget enligt artikel 61.3 c i EES-avtalet om de underlättar utvecklingen av vissa näringsverksamheter utan att det påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset.
- 5) Utan att det påverkar tillämpningen av de särskilda bestämmelser som följer av övervakningsmyndighetens riktlinjer för tillämpningen av EES-bestämmelserna om statligt stöd, inbegripet riktlinjerna för statligt stöd till skydd för miljö (1), kan övervakningsmyndigheten i princip komma att godkänna stöd som avser att kompensera för stödberättigande 'stranded costs' som uppfyller följande kriterier, och anse dem förenliga med artikel 61.3 c i EES-avtalet:
- a) Stödet måste avse att kompensera stödberättigande 'stranded costs' som är tydligt definierade och individualiserade. Stödet får under inga omständigheter överstiga summan av stödberättigande 'stranded costs'.
 - b) Reglerna om utbetalning av stödet skall göra det möjligt att beakta den faktiska utvecklingen av den framtida konkurrensen. Denna utveckling bör kunna mätas med hjälp av kvantifierbara variabler (pris, marknadsandelar, andra relevanta variabler som Eftastaten anger). Eftersom utvecklingen av konkurrensförhållandena direkt påverkar storleken av stödberättigande 'stranded costs', kommer det utbetalda stödbeloppet nödvändigtvis att vara beroende av framväxten av en faktisk konkurrens, och vid beräkningen av de utbetalda stödbeloppen över tiden bör det tas hänsyn till utvecklingen av de faktorer som är relevanta för att mäta den grad av konkurrens som uppnått.
 - c) Varje Eftastat bör utfästa sig att komma in med en årlig rapport till övervakningsmyndigheten som specifikt beskriver utvecklingen av konkurrensituationen på dess elmarknad varvid de uppmätta variationer som observerats i de relevanta kvantifierbara faktorerna skall anges särskilt. I denna årliga rapport bör särskilt anges hur 'stranded costs' har beräknats för det ifrågakvarande året med uppgift om storleken på de stödbelopp som betalats ut.
 - d) En degressiv utformning av de stöd som avser att kompensera för 'stranded costs' utgör en positiv aspekt vid övervakningsmyndighetens bedömning. En sådan degressivitet möjliggör nämligen för det berörda företaget att påskynda sina förberedelser inför en liberalisering av elmarknaden.
 - e) Det maximala stödbelopp som kan komma att betalas ut till ett företag som kompensation för 'stranded costs' skall anges i förväg. Beloppet skall ta hänsyn till möjliga produktivitetsvinster i företaget.
- På motsvarande sätt skall de närmare bestämmelserna för beräkningen och finansiering av de stöd som avser att kompensera för 'stranded costs' liksom den maximala tidsperiod under vilken stöden får betalas ut tydligt anges i förväg. I anmälan av stöden bör särskilt preciseras hur utvecklingen av de olika faktorer som anges i punkt b har beaktats vid beräkningen av 'stranded costs'.
- f) Eftastaterna skall i förväg utfästa sig att inte betala ut något undsättnings- eller omstruktureringsstöd till företag som kommer att uppbära stöd för 'stranded costs', i syfte att undvika all kumulering av stöd. Övervakningsmyndigheten anser att de kompensationsutbetalningar för 'stranded costs' som är knutna till investeringar i tillgångar utan utsikter till långsiktig lönsamhet inte gynnar elsektorns övergång till en avreglerad marknad och därmed inte kan omfattas av undantaget i artikel 61.3 i EES-avtalet.
- 6) Övervakningsmyndigheten uttrycker däremot de starkaste reservationer vad beträffar de stöd för att kompensera för 'stranded costs' som inte uppfyller de ovan nämnda kriterierna eller som av nedanstående skäl riskerar att ge upphov till snedvridningar av konkurrensen i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset:
- a) Stöd som varken är knutna till stödberättigande 'stranded costs' som är förenliga med den ovan givna definitionen, eller till 'stranded costs' som är klart definierade eller individualiserade, eller som överskrider beloppstaket för stödberättigande 'stranded costs'.

(1) EGT L 237, 6.9.2001, s. 16.

- b) Stöd som syftar till att behålla hela eller delar av de intäkter företaget hade innan beslut nr 168/1999 trädde i kraft, utan att strikt beakta de stödberättigande 'stranded costs' som skulle kunna vara en följd av att konkurrens införts på marknaden.
- c) Stöd där det inte är möjligt att anpassa stödbeloppet för att på ett korrekt sätt ta hänsyn till skillnaderna mellan antagandena om den ekonomiska utvecklingen och de antaganden om marknaden som låg till grund för uppskattningen av 'stranded costs' och deras faktiska utveckling över tiden.

21.5 METOD FÖR FINANSIERING AV 'STRANDED COSTS'

- 1) Eftastaterna har full frihet att välja de sätt att finansiera stöd för att kompensera 'stranded costs' som de anser vara lämpligast. För att godkänna ett sådant stöd kommer övervakningsmyndigheten emellertid att kontrollera att finansieringsmekanismen inte ger effekter som strider mot målen i direktiv 96/92/EG eller mot avtalsparternas intressen. Parternas intressen är bland annat hänsyn till skyddet av konsumenterna, den fria rörligheten av varor och tjänster samt konkurrensen.
- 2) Finansieringsmekanismerna får följaktligen inte göra det svårare för företag som inte redan är etablerade på vissa nationella eller regionala marknader eller för nya aktörer att få tillträde till dessa marknader. I synnerhet får inte de stöd som syftar till att kompensera 'stranded costs' finansieras genom att avgifter tas ut på elektricitet som transiteras mellan staterna i EES-området, eller genom avgifter som är knutna till avståndet mellan producenten och konsumenten.
- 3) Övervakningsmyndigheten kommer även att övervaka att finansieringsmekanismerna för stöd som avser att kompensera för 'stranded costs' leder till en likvärdig behandling av stödberättigade respektive icke stödberättigade konsumenter. I den årliga rapport som avses i punkt 21.4 c skall därför fördelningen mellan konsumenter som är berättigade respektive inte berättigade till stöd från de finansieringskällor som avser att kompensera 'stranded costs' särskilt anges. När de konsumenter som inte är stödberättigade direkt medverkar i finansieringen av 'stranded costs' genom eltaxorna, skall detta klart anges. Det bidrag för täckande av dessa kostnader som påförs den ena eller andra kategorin av konsumenter (berättigade till stöd eller inte) får inte överstiga den andel av kompensationen för 'stranded costs' som svarar mot dessa konsumenters andel av marknaden.
- 4) När medel samlas in av privata företag för att finansiera stödmekanismerna med syftet att kompensera 'stranded costs', skall förvaltningen av dessa medel tydligt avskiljas från förvaltningen av företagets normala finansiella tillgångar. Dessa placeringar får inte gynna de företag som förvaltar dem.

21.6 ANDRA BEDÖMNINGSFAKTORER

- 1) I sin undersökning av statligt stöd som ges för att kompensera för 'stranded costs' beaktar övervakningsmyndigheten särskilt det berörda nätets storlek och sammanlänkingsgrad samt elindustrins struktur. Stöd till ett litet nät som i liten utsträckning är sammanlänkat med resten av EES-området löper mindre risk att skapa betydande snedvridningar av konkurrensen.
- 2) Denna analysmetodik för 'stranded costs' påverkar inte tillämpningen av riktlinjerna för regionalstöd ⁽¹⁾ i de regioner som omfattas av artikel 61.3 a i EES-avtalet. I artikel 59.2 i EES-avtalet anges att när tillämpningen av reglerna för statligt stöd på 'stranded costs' rättsligt eller i praktiken hindrar att de särskilda uppgifter som tilldelats företag som anför trots att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse eller som har karaktären av monopol fullgörs, kan avsteg göras från dessa regler under förutsättning att utvecklingen av handeln inte påverkas i en omfattning som strider mot avtalsparternas intressen.
- 3) De regler som följer av denna analysmetodik för statligt stöd som syftar till att kompensera för stranded costs som tillämpningen av beslut 168/1999 ger upphov till skall tillämpas oberoende av om de berörda företagen är offentligt eller privat ägda."

(1) EGT L 111, 29.4.1999 och EES-supplement nr 18. Se även kapitel 25 i riktlinjerna för statligt stöd.